

Efese Sh_εεn **Tudunm_{ᵃᵃ} P_ᵃli ya s_εm_ε wemu tun** **Efese sh_εεn mu ge**

J_{ᵃᵃ}ᵃ y_ε mu we s_εm_ε we d'a tun w_ε?

Efese egilizi wu mu P_ᵃli ya we s_εm_ε we tun, ga wu funᵃᵃ ki bi bye we s_εm_ε we di galaa Azi fiige ki egilizii pu b_εeri ni, kee kemu niᵃaa wogo p'a byi Turuki ge. Yee taanri P_ᵃli ya pye Efese kulo li ni, wee xuu wu wo kugb_{ᵃᵃ} l'a bye lii.

We s_εm_ε we kakana ᵃᵃᵃᵃ

P_ᵃli w'a Efese egilizi wu n_{ᵃᵃᵃ} shan. Wu labyejii p'a wu t_εg_ε na Kil_ε Jozaama pu jo Azi fiige ki b_εeri ni (Kapyegee 19:10).

Na P_ᵃli yaha kaso wu ni Orom_ε kulo li ni, a Epafi-rasi di sh_ε wu y_{iri}, na sh_ε wu pye na tudunm_{ᵃᵃ} kafinejuu p'a pu wo kalaakuum_ᵃ wu ᵃᵃ co Efese kulo li ni. A P_ᵃli di s_εm_ε tun Efese egilizi wu sipyii pu mu, na pu funᵃᵃ to, na pu le koo ni, na pu tii na foro kalaakuum_ᵃ wu t_{aan}.

S_εm_ε wu kafila ᵃᵃᵃᵃᵃᵃ

Efese Sh_εεn 1—3 Kil_ε wo keree ki ten_εgana li kaa P_ᵃli ya yu: Shi wemu ᵃ_ε Yawutuu w_ε, pee ni Yawutuu p'a pinne pye kᵃᵃᵃn nigin sh_εεn Kil_ε mu Yesu Kirisa wo xu wu baraga ni.

Efese Sh_εεn 4:1—6:9 Egilizi w'a yaa na Kil_ε koro li ᵃaari ᵃaarigana lemu na ge, lee ya jo fiinᵃ_ε.

Efese Sh_εεn 6:10-20 P_ᵃli ya w_èe funᵃᵃ to na w_èe pu Kil_ε wo kash_{en} yagboyoyi l_ᵃ, w_u da yogo ki k_{ᵃᵃᵃ}n Shitaanni na.

Efese ShĒen 6:21-24 Pōli ya Efese ShĒen shaari sanha.

Fò mujuu

¹ Ne Pōli, ne je Yesu Kirisa wo tudunmō Kile jidaan funṅo ni. Kile ya yee piimu pye fεεfεε, yee di daa Yesu Kirisa na [Efese kulo li ni] ge, yee mu ne we sεmε we tun.

Ne yi shaari: ² Wù To Kile ni wù Kafōo Yesu Kirisa wu niime ni janiṅε kan yi mu.

Niime wemu Kile ya gaan Yesu wo n'a daa fεε pu mu ge

³ W'à wù Kafōo Yesu Kirisa To Kile sōni! Kile Munaa li wo duba wemu bεeri wu je fugba we ni ge, w'a wee bεeri kan wèe mu Kirisa wo kariṅεεge ki ni. ⁴ Kile ya wèe jaha bulo Kirisa wo kariṅεεge ki ni na ta koṅo sanha yàa wε. Kōnhō wù bye fεεfεε, wù bye jaagi baa fεε wuyε pyaa jaha tāan. ⁵ Kile ye pyaa ya fεnhε kee fungōṅo ke yaha wuyε mu wu wo taanṅεεge ki funṅo ni, na wèe pye wu nagoo Yesu Kirisa wo kariṅεεge ki funṅo ni. Lee l'a pye wu jidaan kaa wu wo saama pu funṅo ni. ⁶ W'à Kile sōni wu niime wu wuu na, w'a wemu loolo wù na ma ni wu jidaan Ja wu baraga ni ge. ⁷ Kirisa wo kariṅεεge ki funṅo ni wèe ya shō wu shishan pu baraga ni. A wèe wo jurumu wu bεeri di yafa wèe mu na bε ni Kile wo tēhεε baa niime wu ni. ⁸ W'a wee niime wu kan na jehε fo xuuni wèe mu ni fungōṅo fεεfεε tuugo bεeri, ni laje tuugo bεeri ni. ⁹ W'a bi lee kaṅmōhōnō le bye funṅo yaha wuyε mu, kōnhō wu ba lee pye wu wo saama pu funṅo ni Kirisa baraga ni. Lee kaṅmōhōnō le, w'a lee shε wèe na. ¹⁰ W'a li yaha wuyε funṅo ni na kee keree kii

pyeduun ba nɔ, wu yanmuyɔ yi bɛeri pinne, fugba woyo ye fara ɲiɲe ke woyo ye na, Kirisa di bye yi bɛeri ɲuɲɔfɔɔ.

¹¹ Lemu wo ɲɔmɛɛ li bi lɔ wɛɛ mu ge, wɛɛ ya wù taa ta lee ni Kirisa wo kariɲɛɛge ki funɲɔ ni, bani Kile ya wɛri wɛɛ ɲaha bulo fo taashiine li ni, na saha ni wu wo keree ki tenɛgana li ni. Kile di wu keree bɛeri pyi na saha ni wuyɛ pyaa ɲidaan ni.

¹² Wee tuun wu ni w'à Kile sɔni wu saama pu wuu na, wɛɛ piimu p'a pye shɛnshiilee na Kirisa pye wù tadanɔ ge. ¹³ Yee bɛ, ba yee ya can jomɔ pu logo wɛ, pee pemu pu ɲɛ ɲuwuuro ti wo Jozaama pu ge, a yee di dà Kirisa na. A Kile di wu wo fɛ pu kpɔn yee na. Pee ɲɛ Fɛfɛɛɛ Munaa le, lee lemu wo ɲɔmɛɛ l'a lɔ ge. ¹⁴ Fɛfɛɛɛ Munaa li ɲɛ wɛɛ wo cɛn wu yashiige, na li shɛɛ na wɛɛ na ba jé wu ni. Wee cɛn we na ba wɛɛ ɲuɲɔ wolo fɛfɛɛɛ canɔ ka. Lee wuu na w'à Nɔɔɔ Fɔɔ Kile sɔni!

Pɔli wo Kile-ɲɛɛge

¹⁵ Lee na ba nɛ logo na yee ya dà Kafɔɔ Yesu na, fɛfɛɛɛɛ wuu pu bɛeri bɛ kaa di dan yee ni wɛ, ¹⁶ a nɛ fungɔngɔ yaha yee na na wo Kile-ɲɛɛge ki ni. Nɛ Kile ɲɛeri tuun bɛeri ni yee mu, na baraga tɛri wu na yee wuu na. ¹⁷ Wù Kafɔɔ Yesu Kirisa To Kile we, Kile-gbɔtabaaga ke, nɛ li shaa wu mu jo wu fungɔngɔ fɛɛɛ kan yi mu, wu wuyɛ shɛ yi na, kɔnhɔ y'i já wu cɛ fiinɲɛ. ¹⁸ Nɛ li shaa wu mu jo wu yi fungɔnyɔ mugi, w'a yi yiri tadanɔ kemu kaa na ge, kɔnhɔ y'i kee keree cɛ. Cɛn nɔɔɔ wo wemu w'a gbegele yee ni wu fɛfɛɛɛ nagoo pusamaa kaa na ge, kɔnhɔ y'i wee bɛ wo naafuugbɔ wu ɲuɲɔ kana cɛ. ¹⁹ Tɛhɛnɛ baa sefɛɛɛ temu bɛ ti ɲɛ Kile ni na

ɲaha tii ni n'a daa fεε pu bεeri ni ge, kɔnhɔ y'i tee bε cε. ²⁰ Kile ya tee tɛhɛnɛ baa sefεεrɛ te shε Kirisa ni, w'a wu ɲε na yeege xu ni, na wu tenɛ fugba we ni wuyε kanige cε. ²¹ Kile ya wu tenɛ ɲuɲɔ fεεrɛ ti bεeri ɲuɲɔ ni, ni sefεεrɛ ti bεeri, ni fanha ki bεeri, ni saanra ti bεeri ɲuɲɔ ni. Kile ya wu tenɛ yaɲmuyɔ yi bεeri ɲuɲɔ ni. Ke koɲɔ ke wo yaɲmuyɔ yi ye bε wε, ga koɲɔ kemu k'a ma ge, kee bε wo yaɲmuyɔ yi ɲuɲɔ ni. ²² Kile ya yaɲmuyɔ yi bεeri tirige yaha Kirisa nɔhɔdaan, na wu pye Egilizi wu ɲuɲɔfɔgbɔ. ²³ Egilizi wu wu ɲε Kirisa wo cepuuro te. Kirisa w'a wu ɲini, na wu pyi wu ɲɔ na fani.

2

Na foro xu ni, na jé ɲi sicuumɔ ni

¹ Yee tɔɲaa wuu bye ba xuu ɲε wε, yee tiibaara ni yee jurumu w'a lee pye. ² Yee tɔɲaa wuu bi ɲaari ke koɲɔ ke wo ɲaarigana na, na daha munaakuuɲɔɔ ki wo ɲuɲɔfɔɔ wu fɛni, lee munaa lemu l'a baari pyi n'a she fεε pu funyɔ ni ge. ³ Wèe ni pee bεeri pu bye kariɲεεge ni, na taha wù wo lakuuɲɔ ke fɛni, na wùye pyaa wo ɲidaan ni wùye pyaa wo fungɔnyɔ keree pyi. Lee funɲɔ ni Kile wo loyire le li bi da ba nɔ wèe na ba pusamaa ɲε wε. ⁴ Ga Kile wo ɲiɲaara t'a pɛle fo xuuni! Wèe ya taan wu mu taangana lemu na ge, ⁵ lee wuu na w'a wèe ni Kirisa pinne ɲε shiizhan na wèe yaha wèe na bi bye bε xuu wù wo jurumu wu wuu na. Kile wo niime wu ye pe gbɔɔɔ ni yee ya shɔ. ⁶ Wèe ni Yesu Kirisa wo kariɲεεge ki funɲɔ ni Kile ya wèe pinne ɲε, na wèe pinne tenɛ bε ni wu ni fugba wu ni.

⁷ Tēhēnē baa niimē wemu w'a shē wèe shizhaa na wu wo saama pu funḡo ni Yesu Kirisa baraga ni ge, w'a li pye mu kōnhō wee tēhēnē baa niimē we di da zhēē w'a fiinḡe cabaya yi na. ⁸ Bani Kilē wo niimē wu ye nigin pe gbōōrō ni yee ya shō n'a daa baraga ni. Lee ya ta yiri yeeyē pyaa yiri wē, Kilē wo loolodaa l'a pye lere. ⁹ Lee ya ta pye yee wa shishiin wo kapyegee baraga ni wē, kōnhō wa shishiin ganha bu tabaara le wuyē ni wē. ¹⁰ Kilē w'a wèe yāa. Yesu Kirisa baraga ni Kilē ya wèe da kapyegee nizaanḡaa kaa na, kee kiimu w'a bi gbegele kōnhō wèe di ba já w'à kee pyi ge.

Shi wusama ni Yawutuu p'a ḡeri pye nigin Kirisa baraga ni

¹¹ Yee ya ta pye Yawutuu wē. Yawutuu pu p'a cekōōnrō ti pye ge, pee di yee pyi cekōōbaalaa, na ta pee wo cekōōnrō t'i ḡe sipya wo keḡe fē. Yi yi funyō yaha nidogo ni taashiinē li wo torogana li ni. ¹² Yee bi sanha Kirisa cē wee tuun we ni wē. Taa bye yee mu Izirayēli wo nagoo pu niḡe ni wē. Kilē ya kariḡēēge ḡōmēhēē kiimu lō ge, yee bi bye kee nabuun. Tadaḡa bye yee na wē, Kilē bē di ḡe yi mu ke koḡō ke na wē. ¹³ Ga nime, yee piimu sanha ki bi lii Kilē na ge, yee ni Yesu Kirisa wo kariḡēēge ki funḡo ni yee ya wu tēēḡe Kirisa wo shishan pu baraga ni.

¹⁴ Bani Kirisa ye pyaa k'a pa ni ḡaḡiḡe ni wèe mu. Shi wemu ḡe Yawutuu wē, w'a wee shi we ni Yawutuu pu bēeri pinne na pye nigin. Kasōrōgō ke ki bi pu waagi laha puyē na, na pu pye pēēn ge, w'a kee shan laha wà. ¹⁵ W'a Yawutuu pu wo saliya we ni wu ḡōmēhēē ki bēeri yirige laha wà, kōnhō wu

Yawutuu ni shi wusama pinne wu wo karijεεge ki baraga ni, wu pu pye shi nigin wemu je nivomɔ ge, w'i janije le pu te ni. ¹⁶ Wu na xu korikoritige ki na, lee wo baraga ni w'a pu shuun wu pinne, na pu pye ceepuuro nigin, na be le pu ni Kile te ni. A tee penre t'i xho korikoritige ki baraga ni. ¹⁷ Piimu p'a lii, ni piimu p'a teje ge, w'a pa janije ki jomɔ jo pee beeri mu. ¹⁸ Bani Yawutuu fara shi wusama na, Kirisa gbɔrɔ ni wee wa beeri da ja vulo To Kile na Fefere Munaanɔ li baraga ni.

¹⁹ Lee wuu na do, yee je nige nabuun kelee nadadiinme we. Ga yee ni Kile wo nagoo p'a jeri nime fiinɔ nigin nagoo. Yee ya jeri Kile wo puga ki sipyii. ²⁰ Nɔho shanma pemu na p'a yee yereje ge, pee je tudunmɔ pee, ni Kile wo tudunmɔ pu wo pe, Yesu Kirisa ye pyaa di je gunnmii li kagerenje ke. ²¹ Puga ki beeri na kiyε co, na yere Kirisa wo karijεεge ki ni. K'a bye Fefere ti beeri wo fefere xuu we Kile mu. ²² Kirisa wo karijεεge ki funɔ ni yee be ya pinne faanri ni pusamaa ni, kɔho y'i bye puga, kemu je Kile tatenge wu Munaa li gbɔrɔ ni ge.

3

Labye wemu ya le Pɔli keje ni shi wusama te ni ge

¹ Lee wuu na yee piimu pu je shi watii ge, Yesu Kirisa wuu na p'a ne le kaso ni yee wuu na. ² Kile ya labye wa kaa le ne keje ni wu niime wu baraga ni yee wuu na. Yee ya wee kaa logo. ³ Kile ya wu kanmohɔnɔ li she ne na, ne fenhe kafilakaya ya taga yee jo na seme wu ni. ⁴ Yi ba wee xuu wu kalaa, yi na li ja wa na ne Kirisa wo kanmohɔnɔ li ce xuuni.

⁵ Lee kaṅmòhòṅò li ya ta shé tajaá wo sipyii pu na wé. Ga nime Kile ya li shé feféere tudunmòṅò ni Kirisa wo feféere tudunmòṅò pu na Feféere Munaa li keṅé feni. ⁶ Lee kaṅmòhòṅò li le: Shi wemu je Yawutuu wé, pee ya pinne taa ta ni Yawutuu pu ni Kile Jozaama pu baraga ni Kile wo cen wu ni, w'a wemu gbegele wu nagoo pu mu ge. Pu beeri ya jeeri ceepuuro ninuuro ti wo yaténye, a pu be di taa ta Kile wo jóméé li ni, w'a lemu ló Yesu Kirisa baraga ni ge.

⁷ Ne pye Jozaama pu wo jovòṅò na saha ni Kile wo niime wu loolodaa li ni, w'a lemu kan ne mu wu seféere ti baraga ni ge. ⁸ Ne wemu wu je Kile wo feféere wuu pu beeri kadugo yiri wo ge, a Kile di niime kan ne mu, kònhò ne da Kirisa wo tēhene baa saama pu kaa yu shi wusama mu, wee wemu je Yawutuu wé. ⁹ Yaṅmuyò yi beeri yaavòṅò Kile bi kaa lemu ṅmòhò fo taashiine ni ge, w'a jo ne wu lee wo keree pyegana jo fiinne. ¹⁰ Nuṅṅò féere ni seféere te ti je fugba wu ni ge, kònhò tee di já Kile wo fungòngò féere nigbòòṅò ti ce cegana beeri na nime, Egilizi wu baraga ni. ¹¹ W'a lee pye na saha ni wu keree ki ni, w'a bi kiimu gbegele fo taashiine li ni, na ba ki pye wù Kafòṅò Yesu Kirisa ni ge. ¹² Yesu wo kariṅeegé ki funṅò ni wèe da já lowaa ta, na fulo Kile na fyaara baa, n'a daa gbòòṅò ni Yesu na. ¹³ Lee wuu na n'a yi jeeri jo kanhama pemu p'a nòni ne na yee wuu na ge, jo pee ganha bu da yi fungònyò kyéegi wé, bani pee kanhama pu je nòòṅò yee mu.

Pòli wo jerege ke

¹⁴ Lee wuu na ne nuguro sinni To Kile naha tàan, na wu jeeri, ¹⁵ wee wemu w'a kpònhòṅò ki beeri da

ge, fugba wogoo ki fara niɲe wogoo ki na. ¹⁶ Ne wu ɲeri jo wu fanha kan yi mu, wu yi logoo waha wu Fefere Munaa li gbɔɔɔ ni, na saha ni wu tɛhene baa nɔɔɔ wu ni. ¹⁷ Kirisa di diin yi zɔɔɔ pu na n'a daa baraga ni, kɔnhɔ yi niye di juri, see see taanɲege ni! ¹⁸ Yi ni Kile wo fefere wuu pu bɛeri di já kee taanɲege ke ɲidaa, ni ki kadaa, ki ɲubile ni ki jogi ɲuɲɔ kana ce. ¹⁹ Yi Kirisa wo taanɲege ki ce, kee kemu k'a ye ceme pu bɛeri na ge, kɔnhɔ yi ɲɔ di fa ba Kile ɲe we.

²⁰ Ayiwa, wɛe ya yanɲuyɔ ya ɲeri Kile mu, kelee na wu funyɔ kɔɔn ni yi kaa ni xuuni. Kile na já yee kan wɛe mu, ali fo na doro be wɛe wo fungɔngɔ ki taan wu sefere ti baraga ni. Tee sefere te t'a labye pyi wɛe funyɔ ni. ²¹ Nɔɔɔ w'a dɛri wee ni Yesu Kirisa na Egilizi wu ni fo gbee! Amiina.

4

Niginre temu t'a daa Yesu Kirisa baraga ni ge

¹ Lee wuu na ne yi ɲeri, ne wemu wu ɲe kaso ni Kafɔ wuu na ge, jo y'a yiri lemu na ge, y'a lee koo ɲaari. ² Yi yiyɛ tirige ni lotaan, ni loxulo ni! Yi da yiyɛ tɛri ni taanɲege ni! ³ Niginre temu t'a daa Fefere Munaa li ni ge, yi la le y'i gori yaha tee ni ɲaɲiɲe ki funɲɔ ni, kee ɲaɲiɲe kemu k'a yi pɔ yiyɛ na ge. ⁴ Ceepuuro nigin ti ɲe, ni Fefere Munaa nigin, ma na jo ba Kile ya yee yiri me tadaɲa nigin wuu na we. ⁵ Kafɔ nigin ye wu ɲe, ni n'a daa nigin, ni batizeli* nigin. ⁶ Kile nigin ye be wu ɲe. Wɛe bɛeri

* **4:5 Batizeli** ɲe Kiriceen mu na ma mini yeege lɔhɔ ni. Ga li kɔri ye pyaa ɲe na p'a pinne ni Yesu ni wu xu ni wu ɲe wu na.

To wu ꝑe wii, wee wu ꝑe wèe bæeri ꝑuꝋo ni, na ꝑe wù bæeri te ni, na ꝑe wù bæeri funꝋo ni.

⁷ Ga w'a niime kan wèe bæeri nigin nigin mu, na saha ni Kirisa wo loolodahaa ki ꝑuꝋo kana ni w'a kiimu kan wèe mu ge. ⁸ Lee wuu na Kile Kafila w'a jo na:

«Ayiwa, w'a dugi na kari fugba wu ni,
na sipyii pii co na pye buloo,
na loolodahaa kan sipyii pu mu.»*

⁹ Ma bu logo na w'a dugi, lee ya li shεε na w'a bi tigi be fo ꝑiꝋe ke nōhōdaan. ¹⁰ Wemu w'a tigi ge, wee ninumō w'a dugi fo fugba lii lii we ni, kōnhō wu koꝋo ke bæeri ꝑi ni wu wo sefεεε ti ni. ¹¹ Wee w'a loolodahaa kan sipyii pu mu, a pii di bye Yesu wo tudunmō, a pii di bye Kile tudunmō, a pii di bye Jozaama pu joveε, a pii di bye karamōgōlō ni kalaatii. ¹² Kōnhō wu Kile wo fεfεεε wuu pu gbegele Kile wo labye wu kaa na, la di da faraa Kafōo wo Egilizi wu na. ¹³ Lee funꝋo ni wèe bæeri da já binne na bye nigin n'a daa fεεε ni Kile Ja wu je wu ni. Wù bæeri na sii kōgō fo na bye sipyii, piimu ꝋo ya fa ba Kirisa ꝑe-ε ge.

¹⁴ Ayiwa wèe da bye nige nōhōpiire, kalaakuumō tuugo bæeri wo kafεεε na pu luu na gbee nanmahara fεε keꝋe kurogo we. Bani pee ya sipyii piinꝋe ni pu wo shizhiinme pu ni. ¹⁵ Ga wù ba can yu taanꝋεεε funꝋo ni, wù na ba gōgō na se Kirisa mu. Wee wu ꝑe Egilizi wu ꝑuꝋo ke. ¹⁶ Ceepuuro ti bæeri t'a keme gbegele na pye nigin wee baraga ni. Ti yatenyε yi bæeri y'a yiye co na ꝋo xuuni yatenzogomō pe ni, na saha ni yi bæeri nigin nigin

* **4:8** Zaburuu 68:19

wu wo labye wu ni. Lee lɛgana le na ceepuuro ti bɛeri ya lɛgi, na baraga taa taanɲɛɛɛ funɲɔ ni.

Niifɛɛɛ nivɔrɔ Yesu Kirisa ni

¹⁷ Ayiwa, yemu n'a da jo di waha yi mu Kafɔɔ mɛɛge na ge, yee yi wa mɛ. Yi ganha ba ɲaari nige ma na jo ba Kile cɛbaalaa pii wa ɲaari na sahanjɔ ni pu wo ɲunɔ baa fungɔnyɔ ye ni wɛ. ¹⁸ Nibiige ni pu ɲɛ. Taa ɲɛ pu mu Kile wo ɲii sicuumɔ pu ni wɛ, bani pu niwewaa l'a pu ɲɛri kaacɛbaalaa. ¹⁹ Shiige pile bɛ ɲɛ pu na wɛ, fo p'a puyɛ yaha nɔhɔmɔ na, na gburogi na dɔdɔrɔ tuugo bɛeri pyi ni ɲɛgbɔɔ.

²⁰ Ga kalaa we yee ya ta Kirisa wo shizhaa na ge, yee ya ta lee ɲa wee ni-i dɛ! ²¹ Li bu shɛ da nago kanna y'a wu kaa tii logo kunni; can we wu ɲɛ Yesu ni ge, li bu da nago kanna y'a kalaa na saha ni wee can we ni, ²² fo yi bu yi yahagana nilɛɛ li yaha. Lee wo lakuunɔ ke k'a sipya faanna, na ma kyɛɛgi. ²³ Lee na fo yi hakilee pee, ni yi fungɔnyɔ yi bɛeri bu ɲɛri na pye nivoyo. ²⁴ Yi yahagana nivonɔ lɔ, y'i bye Kile wo jaa we. Y'i bye sipyii piimu p'a tii ge, y'i bye sipyisaamaa. Kile wo can wu baraga ni lee wa daa.

²⁵ Lee wuu na yi kafinɛyɛ yaha, yi da can yu yiyɛ mu, bani wɛɛ bɛeri p'a pinne na bye ceepuunuuro wo yatɛnyɛ. ²⁶ Yi logoo bu yiri, yi ganha bu da jurumu pye wɛ! Yi ganha bu canja yaha ki to kee loyirigee ki ta yi ni wɛ! ²⁷ Yi ganha bu da tajege kan Shitaanni mu wɛ! ²⁸ Wemu wu bye nagaa ge, wee wu nagaara ti yaha, wu da kapyɛɲɛ pyi ki pyegana na wu keye yi na, kɔnhɔ wu bɛ di da daa, wu da la baa fɛɛ pii kaan.

²⁹ Joguumə pa shishiin ganha ba fòro yi jəyɔ ni wε, fo jomə nizaama, pemu na já la fara sipyii piitiilee wo baraga na, na saha ni pu mago ni, na saməhəɔ leni pu logovεε ni ge. ³⁰ Yi ganha ba Kile wo fεfεεε Muna li luu yirige wε. Lee li jε Kile wo fε pe yee na, na wèe wo juwuuro ti cana ki sigee. ³¹ Yi funguunɔ yaha, yi ganha ba loyirigee kəni wε, yi ganha ba yi logoo yirige wε, yi kafilanεhεε te yaha, yi ganha ba sipyii mεyε kyεεgi wε, yi kuumə tuugo bεeri yaha! ³² Y'a kasaanaa pyi yiye na, y'i da juɔ jaari yiye na. Y'a yi jurumu wu yafani yiye mu, ba Kile bε ya yi wo jurumu wu yafa yi mu Kirisa wo kariεεε ki ni wε.

5

Kpεngε ki wo nara li keree

¹ Kile w'a wèe yiri na pye wu nagoo, lee wuu na nε yi jεeri jo y'a jaari jaarigazaana na lemu l'a dan Kile ni ge. ² Y'a jaari taanjεεε ni ba Kirisa jε wε. Wèe kaa ya taan wu mu, a wu wuyε kan na pye saraga wèe wuu na, kee kemu kaa ya taan Kile ni ba nudanga yawurire jε-ε ge.

³ Dədəɔ, ni nəhəmə tuugo bεeri, ni jεgbə, le la shishiin mεge bε yεε ya yaa na yiri yee tε ni wε. Kile wo fεfεεε sipyii pu ya yaa ni lee la shishiin ni wε. ⁴ Shiige baara jomə, ni juɔ baa jomə, ni kafilanəɔyɔ bε ya jə tajogo ni wε. Yi sii y'a Kile səni ye!

⁵ Yi li cε fiinjε na jo dədə, ni nəhəmə pyevə, ni jεgbə fə, wee wa shishiin wa da jé Kirisa ni Kile wo saanra te ni wε. Nεgbə ni yaperεgaanra bεeri nigin. ⁶ Yi ganha bu sipya wa shishiin yaha wu yi

piinne ni nuṅṅ baa jomṅ ni wε. Kee keree kii k'a Kile wo loyire li kilee na zhaan Kile nṅmεεcobaalaa pu nuṅṅ ni. ⁷ Lee wuu na yi ganha bu jé pu wo kariṅεεε ki ni wε.

⁸ Nibiige ni yee di bi bye taashiine li ni, ga Kafṅ wo kariṅεεε ki funṅṅ ni, yee ya pye nime kpeεnge na. Y'a jaari ba kpeεnge nagoo ya jaari wε! ⁹ Bani kpeεnge wo labye wu ne me saama, ni tiime, ni can. ¹⁰ Keree kiimu k'a dan Kafṅ ni ge, yi la le yiyε ni yi kee ce! ¹¹ Yi ganha ba womṅ keree pyi wε, kuduun ne kee ni wε. Ga y'a kee yege be yeε kpeεnge na. ¹² Pee sipyii pii ya keree kiimu ṅmṅṅni na byi ge, ali kee jo be yeε ne shiige. ¹³ Ga kaa lemu bu foro kpeεnge na, lee naha na je viinne. ¹⁴ Bani kaa lemu beeri l'a foro kpeεnge na na xṅ ge, lee naha na je. Lee wuu na p'a yu na:

«ṅmunumṅ fṅṅ we, yiri!

Yiri foro xuu pu te ni,

Kirisa na wu wo kpeεnge ki le ma mu.»

¹⁵ Yi kasεεε yaha yiyε na xuuni, yi yi jaarigana ce! Yi ganha ba jaari ba fungṅṅṅṅ baa fee ne wε! Ga y'a jaari ba fungṅṅṅṅ fee ne wε. ¹⁶ Caṅa nii lemu ni yi wa nime ge, lee caṅa nii l'a kolo. Lee wuu na yi bu tuun wemu ta, y'a yi se beeri pyi kasaṅaa bye ni. ¹⁷ Lee na yi ganha bu da bye fungṅṅṅṅ baa fee wε, ga yi Kafṅ nidaan sha yi wee ce. ¹⁸ Yi ganha ba nawṅṅṅ wuu yiyε na ni duven gbaa ni wε, lee wa popama waa. Ga yi ni Kile Munaa na. ¹⁹ Y'a samṅṅṅṅ leni yiyε ni ni Kile koro yoyo ni, ni Zaburuu ni Fεεεε Munaa yoyo. Y'a yoyo yi ceε, yi da Kafṅ sṅni ni yi zṅṅṅ pu beeri ni. ²⁰ Y'a baraga

təri To Kile na tuun bæeri ni keree bæeri na, wù Kafōo Yesu Kirisa mæge na.

Cèe ni pu namaa te keree

²¹ Yi yiyε tirige yiyε mu Kirisa wo ɲi fyaara ti wuu na.

²² Cèe yi yiyε tirige yi namaa pu mu, ba y'a yiyε tirige Kafōo mu wε. ²³ Bani ná wu ɲε cee ɲuɲɔfōo, ba Kirisa ɲε mε Egilizi ɲuɲɔfōo wε. Wee Egilizi we wu ɲε Kirisa wo ceepuuro te, Kirisa di ɲε ti Shōvōo.

²⁴ Egilizi w'a kuu kuugana lemu na Kirisa mu ge, cèe pu bε ya yaa na kuu pu namaa mu lee kuugana li na.

²⁵ Namaa, yi cèe pu taan yi mu, ba Egilizi w'a taan Kirisa mu, fo w'a wuyε kan wu wuu na wε.

²⁶ W'a lee pye mu kōnhō wu lōhō ni Kile jomō pu taga Egilizi wu pye fεεfεε. ²⁷ Kōnhō wu wu yereɲε wuyε ɲaha tãan ni nōrō ni. Nōhōmō tεnε, kelee tafōnrō, kelee lee la shishiin tuugo ganha bu ɲa wu na wε. Ga wu bye fεεfεε jaagi xuu baa. ²⁸ Namaa pu ceepuuro ti kaa ya dan pu ni taangana lemu na ge, mu pu cèe pu bε ya yaa na dan pu ni. Ná bæeri shō w'a dan wu ni ge, wee wo ceepuuro ti kaa l'a dan wu ni. ²⁹ Bani sipya wa shishiin ceepuuro tōn ya bengi wu mu wε. Ga wu ma ti ɲō shaa, na ti kemεε, ba Kirisa bε ya wu wo Egilizi wu pyi wε. ³⁰ Bani wèe pu ɲε wu ceepuuro ti yatεnyε ye.

³¹ «Lee wuu na, ná na ba wu nu ni wu to yaha, na koomō pu shō na.

Pu shuun wu na bye ceepuuro nigin.»*

* **5:31** Zhenzi 2:24

³² Lee kaḡmōhōnō le kōri w'a pēle fo xuuni. Ne li she jo Kirisa wo kariḡeεε ke ni wu Egilizi wu na li naha ya tii. ³³ Lee bēeri funḡō ni yee namaa pu bēeri ya yaa, wa bēeri wu shō di da dan wu ni, ba wuyē pyaa wo ceepuuro ti kaa ya dan wu ni wē. Cēe pu bē ya yaa na baraga tēri pu namaa na.

6

Nōhōpiire ni ti sefēε keree

¹ Nōhōpiire, y'a yi sefēε ḡmēhēε conī Kafōō wo kariḡeεε ki ni, bani lee l'a tii. ² L'a ka Kilē Kafilā wu ni na: «Ta ma to ni ma nu pēle!» Le l'a pye saliya wu ḡmēεjuu nizhiine le, na le ḡmēε le lō na taha li na na: ³ «Kōnhō ma di ḡḡḡε ni ḡēmōnō ta ḡḡε ki na.»* ⁴ Tii, yee bē ḡanha ba yi nagoo pu logoo yirige wē! Ga y'a pu biini, yi da pu yēri na saha ni Kafōō yē pyaa wo kalaa wu ni.

Buloo ni pu kafēε

⁵ Buloo, yee kafēε piimu pu ḡe naha ke ḡḡε ke na ge, y'a pu ḡmēhēε conī, yi da fyagi pu na, yi da ḡbōō tēri pu na ni zōsaamaa ni, ma na jo ba y'a li pyi Kirisa mu wē. ⁶ Yi ḡanha ba kapyēεε ki pyi pu ḡḡaa yē na, kanna tōndaanra y'a zhaa sipyii mu wē. Ga y'a ki pyi ba Kirisa wo buloo ḡe wē, yi da Kilē ḡidaan pyi ni yi zōlōō pu bēeri ni. ⁷ Y'a labye wu pyi ni daan na mu ni, kanna yi ya wu pyi sipyii mu wē, fo Kafōō. ⁸ Y'a li cē na sipyaa sipya, m'a pye bulo la, ma shiin ya pye mayē wo la, ma bu kasaana lemu bēeri pye, lee wo kuduun ma da ba da Kafōō mu.

* **6:3** Ekizode 20:12; Dutērenōmē 5:16

⁹ Kafεε, yee be p'a lee shi pyi yi wo buloo pu mu. Yi ganha bu da kafugo peλε pu na bada we. Yi li ce na pu wo nuηofoo we, na wee ninumoo wu ne yee be wo we. Wee ne fugba we ni. Wee ya wa wo wa ni we.

Kiricen kashen yagboyo

¹⁰ Ayiwa, yi fanha ta Kafoo ni wu sefeεεε ti baraga ni. ¹¹ Yi Kile wo kashen yagboyo yi beeri le yiyε na, kōnhō y'i já yere Shitaanni wo shizhiinmε pu beeri sige. ¹² Bani wèe ni piimu pu wa kashen ki ni ge, pee ne Adama nagoo we. Ga nuηofεε pu ne pii, ni fanhafεε, ni piimu pu ne ke koηo nibiige wogo ke nuηo ni ge, ni jinaa piimu pu ne fugba wu ni ge. ¹³ Lee wuu na yi Kile wo kashen yagboyo yi beeri lo, kōnhō caguunō ki ba no y'i já kashen ki ηmō fo yi se ta, yi lowagaa wuu di já yere.

¹⁴ Yi yere, y'i can pye yi yapoyō! Yi tiimε pye yi kashen fadeye! ¹⁵ Yi yere y'i la le yi da Kile wo Jozaama pu yu, pee pemu pu ne narinεe jomō pu ge. Pee ya sipya fungōngō tenεε wu tōoyō tasinne ni ba tanhaya nijeye fōo ne we. ¹⁶ N'a daa we, wee wu ne ηmasiginε ke. Wee di bye yi mu tuun beeri ni, kōnhō yi da Shitaanni wo na ηmaya yi beeri furi. ¹⁷ Yi nuwuuro ti wo tōorō nudōnō ki be lo tō, y'i Kile Munaa li wo ηmōpara li lo, lee ne Kile Kafila we. ¹⁸ Y'a Kile neeri tuun beeri ni Kile Munaa li baraga ni, ni nereye tuuyo beeri ni. Yi la le yiyε ni yi da lee pyi, yi da Kile neeri mu fεfeεεε sipyii pu beeri mu.

¹⁹ Yi da nerege pyi na be mu, kōnhō di ba yu tuun wemu ni, Kile di jogana kan na mu di Jozaama pu kaηmōhōnō li naha jo di viinne ni lowaa ni. ²⁰ Ali na li ta ne na ne be kaso ni pee Jozaama pe wuu na, ne

wu ꞑε pee wo kayahama. Wee tuun wu ni y'a Kilε ꞑεeri na mu, di da yu ni lowaa ni ba n'a sii yaa na yu wε.

Pɔli fò mujuu

²¹ Na ceborona ni na taanꞑii Tishiki, wee wemu wu ꞑε Kafɔɔ wo kapyebye ꞑɔmεε fɔɔ ge, wee w'a da zhε nε fiin ni na keree ki bεeri ꞑaha jo yi mu. ²² Lee wuu na nε wu tun yi mu, kɔnhɔ y'i wù wo keree ki cε, wu shε lowaa bε le yi ni.

²³ Wù To Kilε ni wù Kafɔɔ Yesu Kirisa wu ꞑanꞑε, ni taanꞑεεε, ni n'a daa kan cebooloo pu bεeri mu!

²⁴ Wù Kafɔɔ Yesu Kirisa kaa ya dan piimu ni tɛhεε baa ge, Kilε wu fεrεmε kan pee bεeri mu.

KARINĒĒGE NŌMĒE NIVONŌ
New Testament and Shorter Old Testament in
Senoufo, Mamara

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mamara S noufo (S noufo, Mamara)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

  2014-08-10, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

85728ed7-78f8-58e8-8967-0e976c0c2423